

Boekbespreking

Krijt-ontsluitingen in Noordwest-Duitsland

Cees Ehlers

J. Mutterlose, M.G.E. Wippich & M. Geisen (red.) Cretaceous Depositional Environments of NW-Germany. Bochumer Geologische und Geotechnische Arbeiten, Heft 46, 1997. 134 pag.

Dit werk behandelt 15 krijt-ontsluitingen in het Harz-voorland (het gebied van Quedlinburg tot Blankenburg) en het oostelijk deel van Nedersachsen (het gebied van Salzgitter tot Hannover). Tijdens het 'Vijfde Internationale Krijtsymposium' in 1996 in Freiburg werden verschillende excursies gehouden. Daarnaast liepen van 1990 tot 1996 enkele researchprojecten, gesteund door de Deutsche Forschungs Gesellschaft (DFG). De neerslag van beide zaken vinden we hier. In dit werk gaat het om krijtsedimenten van Berriasien tot en met Campanien, waarbij aan diverse

Hannover (Hauterivien)

15. groeve Münchehagen (Berriasien)

Een reeks deskundigen heeft een bijdrage aan dit werk geleverd. Aanbevolen voor Krijt-liefhebbers.

aspecten aandacht wordt geschonken: biostratigrafie, lithostratigrafie, fauna en flora, sedimentologie, het afzettingsmilieu en de regionaalgeologische plaats van de ontsluiting. Zo ontstaat een systematisch geordend en gemakkelijk na te slaan geheel met overvloedige informatie. De illustraties zijn duidelijk en de inleiding is een informatief overzicht over de evolutie van het Noord-Duitse krijtbekken. Zoals de titel al aangeeft, is de voertaal Engels. Er zijn veel afbeeldingen van fossielen opgenomen naast schetskaarten en stratigrafie-tabellen. De 15 besproken ontsluitingen zijn:

01. de Lehofsberg bij Quedlinburg (Midden-Coniacien)
02. het Teufelsbachtal bij Blankenburg (Onder-Campanien)
03. groeve Hoppenstedt (Cenomanien + Onder-Turonien)
04. weginsnijdingen bij Vienenburg

J. Mutterlose, U. Kaplan & M. Hiss. Die Kreide im nördlichen Münsterland und im Westteil des Niedersächsischen Beckens. Bochumer Geologische und Geotechnische Arbeiten, Heft 45. 1995. 72 pag.

Dit nummer is qua opzet goed te vergelijken met de hierboven besproken uitgave, want ook nu vormt een congres de achtergrond: de 'Veldwerkdag van de Krijt-Stratigrafie' in 1995. En ook toen was er een excursiegids. En net als in 1997, bij nummer 46, is deze excursiegids gemaakt voor nadere studie en eigen bezoek.

Twaalf ontsluitingen passeren de revue:

01. kasteel Bentheim (uitzichtpunt)
02. groeve Romberg in Gildehaus (Valanginien)

- (Cenomanien + Onder-Turonien)
05. ijzerertsgebied Glockenberg NO van Goslar (Hauterivien)
06. groeve Baddeckenstedt (Cenomanien + Onder-Turonien)
07. groeve Salzgitter-Salder (van Midden-Turonien tot Midden-Coniacien)
08. groeven bij Söhlde (van Midden-Cenomanien tot Boven-Turonien)
09. kleigroeve Gott bij Sarstedt (Barrémien en Aptien)
10. groeve HPCF II (Hannoversche Portland Cement Fabrik) in Misburg (van Onder-Cenomanien - tot Onder-Campanien)
11. groeve Germania IV/Teutonia II in Misburg (Midden-Campanien)
12. groeve Teutonia I in Misburg (Campanien)
13. kleigroeve Resse (ten noorden van Hannover) (Hauterivien)
14. kleigroeve Frielingen (NW van

03. Karl-Rudolfschacht in Sieringhoek (Krijtbitumen)
04. kleigroeve Suddendorf I (Valanginien)
05. kleigroeve Suddendorf II (Valanginien)
06. kleigroeve Schnermann bij Ochtrup (Aptien)
07. groeve Weiner Esch bij Ochtrup (Santonien)
08. groeve Wallmeyer & Söhne bij Brochterbeck (Campanien)
09. groeve fabriek Kröner bij Ibbenbüren (Valanginien)
10. groeve Brockum, omgeving Stemweder Berg (Campanien)
11. kleigroeve Twiehausen (Valanginien)
12. groeve Hollweg, Kämpers & Co bij Riesenbeck (Barrémien)

De totaalindruk van dit nummer is